

מיכלית - ילדה אמיתית

פרו פירל נפלא

גוף משתרע על-פני אדמה, ואדמה היא הולדת כל חי - ויולדת תמיד יולדת ילד, או ילדה.

הילדה הישראלית היא נוצצת, סטריילית, סאכארינית, מטופחת, מאולצת. קשה להבדיל בינה לבין רבבות ילדות אחרות. נוצצות כמוה, הולכות כמוה לרבבות גנונים ברחבי העולם. המשורר הקדמון לא היה כותב עליה שירי שירים חדש.

מיכלית, במטפחת או בלעדיה, נשארה כשריד מוזיאוני, נודף ניחוחות ארץ-ישראלים קדומים.

מילים יפות שקועות בשיברי זיכרונות ציבעוניים

מיכלית, שקיבלה את שמה הצברי מן המיכלית שעליה נהג אביה לנהוג, היתה כימעט בת שנה כשעזבו הוריה את ירושלים וירדו לשפלה. אך בכל זאת, הרחק מן הר פאסטורלית ההררית, הותירה בה ילדותה בירושלים מישר קעים ברורים. הם ניבטים כיום בדמותה, במראה החיצוני, עם הפשטות הטיבעית שלה, חסרת הגינונים, עם היעדר היחס לכסף, ועם הרבה הערכה לאדון קופ מ"טעמו", לדודו ראש העיר, למונשיין, לכולם.

הופעתה החזירה, בניבכי תודעתנו, לגיטימציה לאיכות ישראלית אחרת, שאבדה עם השנים, פשוטה, טיבעית, נעימה, נקייה מחיקויים, נטולת זוהר מפוברק. האימפאקט של המיפגש איתה יוצר בתודעה הישראלית הקולקטיבית דימוי חברתי שונה מן המקובל, המוקרן מן המראה החיצוני שלה, מהופעתה, והמחזיר לתחיה את ארץ-ישראל האבודה, זו שלא נותרו ממנה יותר מאשר מילים יפות, שקועות בשיברי זיכרונות ציבעוניים.

בגנון הישראלי המטופח, עם ארגו-החול הפלסטי והי בובות הסינתטיות, מיכלית היא ריחוף מבעד לממד הזמן אל יפי געורינו הקולקטיביים.

בגנייה-ילדים הנוצצים, נוטפי הזוהר הסינתטי, סירבו לקבל את מיכלית, בגנונים האכסלוסיביים, עם בובות הר פלסטיק, שנאו אותה ממבט ראשון. במבט שני" המלוקק ללא הופעה מעולם. היא לא הטיפוס שלהם. כי מיכלית היא ילדה אמיתית, לא בובה ממותקת סאכארין העוצמת עיניה ופועה לציוצי חלילי הזוהר הר מפוברק.

חיוך קטן ואובד של ארץ-ישראל האבודה

חיוכה הקטן, המחוספס, האנושי, הבלתי-אמצעי, מטביע על הסביבה הפלסטית הדביקה חותם אישי חמים ונעים, מקורי, ארץ-ישראלי מאד.

כל פטישיה-פלסטיק החגיגיים, כל השנות-טובות עם הזוהבים, אינם שקולים כנגד הופעתה הצברית האותנטית, עם פשטות כובשת המייצרת סביבה, בכל גוון וגו, ערגת געגועים כמעט מיסטית אל נופי העבר הארץ-ישראלי ודמויותיו.

חיוך אחד של מיכלית, מבט מרושע או משועשע אחד, אינטואיציה קצת יותר רוגעת, הבעת-פניה, האווירה שהיא משרה סביבה - נחרטים במעמקי חוסר-התודעה הקולקטיבית יותר מכל הילדות השמנמנות ורודות הלחיים והש-למות בעגלות אמותיות הפלסטיות. שיחה איתה, חיוך קטן וארוך שלה, מסוגלים לתרום תרומה רבת-משמעות לעיצוב תמונת-העולם הישראלית.

ילדה עם מטפחת מול ילדה מטופחת

דמות נשית של ילדה מסוגלת ליצור מישקעים כבדים יותר מדמות ילדותית של אשה, מפני שרמת ההודות איתה היא מאיכות שונה, הקשורה איכשהו עם נופים.

אכלתי עם פלסטינים

המיסעדה ממוקמת בתוך גן נפלא, מאחרי חומת לבנים לבנבנה, בין אלפי דקלים יפהפיים. על החומה שבכותשבות פיתוחי-עץ אמנותיים, ועליהן משגשגות גפנים מסוקסות, ובינותם מטפסים ורדים בצבע השושן ושושנים בצבע הוווד. הפאטיו מרוצף באריחים מתומנים, מאוירים בציורי אנדות ציבעוניות, ועל הקירות קרמיקה תכולתיים ושיש ירוק-עין, שזורים ערבסקאות יפות-מבט.

כמנה ראשונה הזמנתי סרטני ים-תיכון ברוטב המקום. הסרטנים הוגשו מפעפעים בתוך צלחת-חרס זהובה, מקו-שטת בדמויות עממיות, כשרוטב המאת-הגמלים, המתובלת בשומיות מקומיות חריפות ומתוקות, עדיין מבעבע. מצוין. בן-זוגי הפלסטיני הזמין כפתיחה "פירותים" (fruits de mer), שהוגשו עטרי קוביות-קרח משושות בתוך קליפת גוז-דקל יפהפה.

הנעמו לך הפירות? שאלתי בצרפתית. המלצר תירגם לערבית, בן-זוגי הפלסטיני ענה בערבית, והמלצר תירגם חזרה לצרפתית.

"ערבים לחיך", היין הפלסטיני בהנאה גלויה. גם הסרטנים טעימים להפלא, עינתי במתינות. כמנה עיקרית הזמין בן-זוגי הפלסטיני דג דקר (דקוס), מטוגן בשומן כבשיים ועל-ישום מאודים, ואילו אני ביקשתי דג לוקוס (דקר) צלוי באשכוליות מושחמות, צימוקיה-הרים ושקדי-מרק פירחוניים.

הדג היה צלוי במידה הנאותה בדיוק, והעובדה שניצל על גחל-יתרמים הוסיפה ממד של קלילות עלייה לטעם המריר-מתקתק המופלא, משובח.

"ערב לחיך", ציינתי בסיפוק באוזני בן-זוגי הפלסטיני,

כשאני מחייך בהנאה גלויה. גם הדג שלי טעים להפלא, ענה בן-זוגי הפלסטיני וחייך אף הוא.

לבננו עוד מעט מהיין הלבן המקומי "פנתיאון" (פ"א רפוייה), וחייכנו בסיפוק, במתינות, ובהנאה גלויה, אם כי עלי להודות שהיין היה מתוק מעט לטעמי.

כאן אולי המקום לציין שבעיית מתיקות-היתר נובעת ממקור אחד - השמש. היא-היא הגורמת, בקרניה החמות, לריכוז סוכרי גבוה בעינבי היין. בשל כך קיים הבדל מהותי בין יין שהופק מענבים שצמחו במורדותיהם הדרו-מיים של ההרים, החשופים לקרינה ארוכה במשך היום, והוא מתוק יותר, לבין יין שנעשה מענבים שטיפסו ב-מורדות הצפוניים, שבהם אין החמה מכה בעוז, והוא מתוק פחות. בארצות תרבות, כצרת למשל, תמיד ישאל אותך המלצר מאילו מורדות אתה רוצה את יינך.

אלא שבארצות חמות מיטשטש ההבדל הזה בין המור-דות, וכל סוגי היין מתוקים בהם יתר על המידה, ואכן, בעייה זו אופיינית לכל מדינות היס-התיכון ויוצרת "יישות יס-יתכונות" עצמאית, הנבדלת מכל ריעותיה ביינה הי מתוק.

קינחתי בליפתן מעולה של צדפות-חוף מוקרמות ב-גבינת-כרישים במיץ לימון עסיסי. בן-זוגי הפלסטיני לגם תה-אצות יוקרק וריחני על טהרת מיים מתוקים.

לחצנו ידיים בסיפוק, ונפרדנו בהנאה גלויה. עוד ארוחה טעימה בדרך לשלום הנכסף הגיעה לי-סיומה.

המחיר: 442.85 מטבעות מקומיות. הניקיון: בסדר. השירות: ככה-יככה.

קובי ניב

ארוחה נהדרת

התנצלות המחבר

ידידי, רודפי-שלום וסתם יידיים, שואלים אותי לאחרונה מדוע, אחרי שנסעתי לארץ ערבית לשוחח עם פלסטינים על שלום, מדוע אני כותב רק על אוכל ואוכל ואוכל - - -

הם מבקשים לדעת, מדוע אינך כותב על אנשים, על ההיסטוריה, על השלום.

הם מצחיקים אותי. כאילו שהם אוכלים אנשים לארוחת-בוקר, שותים היסטוריה כאפריטיף לארו-חתיצה-הריים, ומקנחים את ארוחת-הערב שלהם במנה שלום.

הם מצחיקים אותי מאד. כי מה זה אנשים, מה זאת היסטוריה ומיהו השלום, אם לא אוכל, כן, אוכל. היכולים אנשים להתקיים ללא אוכל? היכולה היסטוריה להתרחש ללא אוכל? היכול שלום להיווצר ללא אוכל?

לא. אין שלום ללא אוכל ואין אוכל ללא שלום. האוכל הוא מהות השלום. וחוזן מזה הייתי רעב.